

Divergentie in het Koninkrijk

INTERNATIONAAL

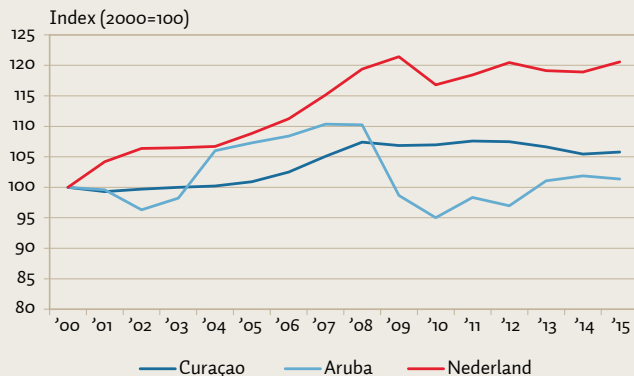
De welvaartsniveaus van de landen in het Koninkrijk zijn de afgelopen vijftien jaar verder geconvergeerd. Tussen 2000 en 2015 groeide het Nederlandse bbp met gemiddeld 1,34 procent per jaar, het Arubaanse bbp met gemiddeld 0,44 procent per jaar en het Curaçaose bbp met gemiddeld 0,38 procent per jaar (figuur). Voor Sint Maarten zijn onvoldoende cijfers beschikbaar voor deze periode. De gemiddelde werkloosheid bedroeg in dezelfde periode in Nederland 5,1

procent, in Aruba 8,4 procent en in Curaçao 11,3 procent. Sinds 2008 zijn op Curaçao in samenwerking met Nederland omvangrijke programma's uitgevoerd teneinde het onderwijs, de economie en de bestuurskracht te versterken; en in 2010 heeft Nederland de staatsschuld van Curaçao grotendeels overgenomen. De langdurige stagnatie van de Curaçaose economie doet de vraag rijzen hoe effectief deze samenwerkingsprogramma's en maatregelen zijn geweest. Er is op Curaçao nog aanzienlijk onbenut potentieel voor flexibilisering en modernisering van de economie, waardoor het land in de toekomst meer kan profiteren wereldwijde economische groei.

Voor Aruba is het beeld anders. De Arubaanse economie is tussen 2008 en 2012 zwaar getroffen door de sluiting van de olieraffinaderij en de wereldwijde economische crisis, maar lijkt zich sindsdien voorzichtig te herstellen. Hoewel er ook op Aruba ruimte is voor flexibilisering en modernisering van de economie, staat het land er institutioneel goed voor. Cijfers van de Wereldbank laten zien dat Aruba op verschillende institutionele indicatoren tot de best presterende landen van de Caribische regio behoort. Daarmee is er op Aruba een goede basis voor toekomstige welvaarts groei.

• **KOERT VAN BUIREN** (SEO ECONOMISCH ONDERZOEK)

Bbp-groei in het Koninkrijk

Bron: CBS Curaçao, CBS Aruba, Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten, Centrale Bank van Aruba en Centraal Planbureau

De netto-milieukosten van fossiele brandstoffen

Het verkopen van een product onder de kostprijs is een vorm van subsidie-voor-belasting. Er is sprake van subsidie-na-belasting (= netto-milieukosten) als de verbruikersprijs lager ligt dan de som van de voortbrengingskosten *plus* een correctieve heffing die de schade aan het milieu internaliseert en de daarover te heffen btw *minus* de reeds geheven accijnzen en btw. Dit zijn de maatschappelijke kosten die het verbruik van een product veroorzaakt. Dit geldt met name voor het stoken van fossiele brandstoffen. Het verbruik daarvan heeft schadelijke gevolgen

voor het klimaat en de gezondheid, ontmoedigt investeringen in duurzame alternatieven, en bevoordeelt hogere inkomens meer dan lagere.

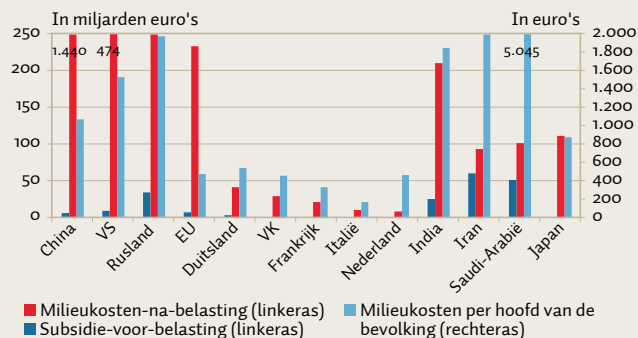
Wereldwijd bedroeg de onderprijzing in 2013 4,2 biljoen euro, oftewel 6,5 procent van het mondiale bbp. Met zes procent van het mondiale totaal doet de EU het niet slecht, maar India met een meer dan tweemaal zo grote bevolking, presteert iets beter (figuur). Olieproducerende landen, die fossiele brandstoffen binnenlands vaak beneden de kostprijs verkopen en geen accijnzen of btw heffen, zijn opvallend grote verkwesters.

De figuur toont ook de totale milieukosten-na-belasting per hoofd van de bevolking. Die kosten zijn in Saudi-Arabië veel hoger dan in andere landen. Met gemiddeld 473 euro per inwoner komt de Europese Unie redelijk goed uit de bus. Hoewel Duitsland druk bezig is op duurzame energiebronnen over te schakelen, zijn de kosten van fossiele brandstoffen (vooral bruinkolen) hoger per inwoner dan in Frankrijk dat veel nucleaire energie heeft. Nederland loopt in de pas met het EU-gemiddelde.

Volgens het IMF zou de afschaffing van subsidies en het in rekening brengen van de milieukosten-na-belasting wereldwijd een fiscale bonanza van vier procent van het bbp opleveren, een vermindering van de CO₂-uitstoot met een vijfde en een halvering van het aantal sterfgevallen ten gevolge van luchtvervuiling – allemaal na correctie voor de welvaartsverliezen door de hogere energieprijzen. Het leeuwendeel van de subsidies en kosten is toe schrijven aan binnenlandse milieuschade, slechts een kwart aan de opwarming van de aarde. De voordelen van het verminderen van de subsidies en milieukosten zouden daarom vooral de eigen inwoners ten goede komen.

• **STJBREN CNOSSEN** (CPB EN UNIVERSITEIT VAN PRETORIA)

Wereldwijde energiesubsidies in 2013

Noot: Voor de dollarconversie is de gemiddelde koers van 2013 genomen

Bronnen: Coady, D., I. Parry, L. Sears en B. Shang (2015) How large are global energy subsidies? IMF Working Paper, WP/15/105. Population Reference Bureau (2013)